

DESÁTERO NEJEN PRO RODIČE DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTREBAMI

S omezením provozu škol a aktuálními mimořádnými opatřeními se rodiče opět mohou dostávat do různě obtížných situací souvisejících s výchovou a vzděláváním svých dětí, ale také do obtíží osobního, profesního, zdravotního či duševního charakteru.

Situace rodičů dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je pak specifická především ve zvýšené nutnosti podpory ze strany rodiny nejen při vzdělávání distančním způsobem a ošetření speciálních vzdělávacích potřeb, ale často také v řadě dalších běžných aktivit, které jejich vrstevníci zvládají bez podpory. Nikdy v tom ale nejsme sami a je řada míst, kam se můžeme obrátit o pomoc a podporu.

1. Komunikujte se školou

Požádejte o radu nebo se školou komunikujte, pokud jsou požadavky ze školy příliš zatěžující nebo pokud výuka distančním způsobem nefunguje. Můžete se obracet přímo na pedagogy Vašeho dítěte, na pracovníky školního poradenského pracoviště či na vedení školy. Rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami také na pracovníky školského poradenského zařízení (PPP či SPC), které jejich dítě navštěvuje. Poohlédnout se můžete také po doučování, které prezenčně i online nabízejí studenti pedagogických fakult a škol a nově i některé organizace poskytující zájmové vzdělávání.

2. Požádejte o podporu vzdělávání vašeho dítěte se SVP

Právní nárok dětí na poskytování přiznaných podpůrných opatření trvá i při vzdělávání distančním způsobem. Nečekejte, že škola podporu iniciuje sama, požádejte o ni proaktivně. Při jednání se školou se můžete odkázat na metodické doporučení **MŠMT k výuce distančním způsobem**, které téma podpory vzdělávání dětí s SVP také upravuje. Děti mají nárok na podporu asistentem pedagoga, využití služeb školního poradenského pracoviště, a to jak formou konzultací, tak formou pokračování péče speciálních pedagogů a školních psychologů, na přiznané pedagogické intervence, na zajištění informační i materiální podpory při vzdělávání, na zapůjčení školních kompenzačních a speciálních pomůcek a učebnic a dalších materiálů, které pomohou dětem při studiu z domova. Domluvte se s učitelem Vašeho dítěte na pravidelné formě komunikace a podpory, která bude vyhovovat Vám oběma i Vašemu dítěti. Nejste odborníci. Nestyďte se požádat profesionály o radu či pomoc. S pomocí pedagoga nastavte vzdělávací cíle a očekávané výstupy. Jejich plnění se školou komunikujte a pružně upravujte na míru Vašemu dítěti.

Stanovte si pravidelný režim, plán a organizaci vzdělávacích aktivit

Pravidelný režim pomůže Vám i Vašemu dítěti se v nastalé situaci lépe orientovat a plnit stanovený plán, vzdělávací cíle a výstupy. Zařaďte výuku každý všední den ve stanovený čas. Dítě bude vědět, že má stejně jako ve škole čas na práci a následně pak čas na odpočinek, zábavu a hru. Stanovte si plán výuky například na každý týden a ten pak v týdenním horizontu postupně plňte. Plňte se svým dítětem nastavený výukový plán, ale nepřetěžujte ho. Mějte očekávání odpovídající individuálnímu vzdělávacímu potenciálu dítěte. Dopřejte dítěti dostatek volného času, sociální kontakty s přáteli a volný víkend.

3.

4. Reagujte na potřeby vašeho dítěte a nastavte bezpečné prostředí

Pro Vaše dítě je současná situace náročná. **Pomozte mu zvládat stres.** Mluvte s ním o aktuální situaci, naslouchejte, věnujte mu čas a pozornost a maximálně ho podporujte. Dbejte o dobré vztahy a klima. Domácí výuka Vám umožňuje pružně reagovat na celkové i aktuální potřeby dítěte. Vycházejte ze zájmu dítěte a jeho schopnosti se soustředit. Výuku prokládejte odpočinkem, relaxací a pohybem. Využít můžete také **relaxační a manipulační pomůcky**. Je-li dítě pod tlakem nebo ve stresu, nemůže se učit. Využívejte k učení hry a praktické domácí činnosti.

5. Využívejte technologie a dostupné online zdroje

Pomohou Vám také technologie a dostupné online zdroje. Na internetu je k dispozici řada rozcestníků (např. **Na dálku**) a webových stránek, kde lze sledovat výuková videa (např. **ČT edu**) využívat aplikace, stahovat vzdělávací materiály i pracovní listy. Někteří vydavatelé nabízejí aplikace, učebnice a pracovní listy ke stažení zdarma. Česká televize vysílá každý všední den od 9:00 na ČT 2 vzdělávací program **Učitelka**.

6. Udržujte kvalitní sociální vztahy

Sociální vztahy se dají udržovat i na dálku prostřednictvím vzdálené komunikace. Komunikujte s rodinou a přáteli. Většina z nás je již z nouzových opatření unavená a k lepší náladě i inspiraci často pomůže sdílení, rozhovor, a tipy od Vašich blízkých. Co nejpevnější sociální kontakty dopřejte i Vašemu dítěti, které je potřebuje stejně jako Vy a současné možnosti komunikace na dálku jsou i pro děti velmi pestré.

7. Porad'te se s ostatními rodiči

V obdobné situaci jako Vy se nyní nachází většina rodičů. Obrát'te se na ně a porad'te se s nimi. Využijte svých osobních kontaktů nebo se obraťte na specializované spolky, rodičovské či patientské organizace sdružující děti a rodiny s různými speciálními potřebami či specializované sociální služby. Na sociálních sítích také dobře fungují různé tematicky zaměřené diskuzní skupiny.

8. Porad'te se s odborníky

Ohledně speciálních vzdělávacích potřeb Vašeho dítěte Vám poradí Vaše školní poradenské pracoviště či školské poradenské zařízení nebo organizace, které se na podporu dětí se SVP a jejich rodin zaměřují. Pro děti s různými zdravotními hendikepy dobře fungují patientské a rodičovské organizace, pro děti znevýhodněné životními podmínkami řada sociálních služeb, na vzdělávání žáků s potřebou jazykové podpory se specializuje společnost **META**, na podporu žáků mimořádně intelektově nadaných například **Quido** či **Mensa**. S Vašimi dotazy se můžete obracet také na poradnu **České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání** prostřednictvím mailu **info@cosiv.cz**.

9. Nebojte se požádat o psychologickou pomoc a sociální služby

Bezplatnou psychologickou pomoc pro všechny rodiče řešící obtížné situace v důsledku koronakrizy nabízí Národní pedagogický institut ČR na svém novém portálu na podporu společného vzdělávání **Zapojme všechny**. Prostřednictvím online formuláře popište svůj problém a do 24 hodin se s Vámi spojí terapeuti s dlouhodobou praxí. Pro konzultaci svých problémů můžete využít také osvědčené nonstop linky důvěry, např. **LINKU PRVNÍ PSYCHICKÉ POMOCI (116 123)**, **LINKU PRO RODINU A ŠKOLU (116 000)** či **LINKA BÍLÉHO KRUHU BEZPEČÍ (116 006)**.

Je-li pro Vás samotná non-stop péče o dítě příliš zatěžující, využijte dostupných sociálních služeb (osobní asistence, respitní péče, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi apod.) případně výše uvedené psychologické poradenství. Kontakty na služby ve Vašem okolí najdete například v online katalogu projektu MPSV **právo na dětství**. Požádat o pomoc můžete také dobrovolníky (skauty, studenty, apod.).

10. Vyříd'te si ošetrovné

Rodiče dětí do deseti let věku a rodiče dětí se zdravotním znevýhodněním pobírajících příspěvek na péči bez věkového omezení mají po celou dobu uzavření škol, pokud z důvodu péče o dítě nepracují, **nárok na ošetrovné ve výši 70 % vyměřovacího základu**. Toto právo se vztahuje na zaměstnance i dohodáře (DPP, DPC). Na ošetrovné budou mít nárok i osoby samostatně výdělečně činné. Na začátku listopadu bude zveřejněna **výzva**, na základě které bude možné požádat o tuto dotaci zpětně.